

Kendelse

afsagt den 20. februar 2024

Sag nr. 2023-05268

[Klager]

mod

Vejle Amts Folkeblad

[Klager] har klaget til Pressenævnet over artiklen *"Trafikforslag får tæsk på Facebook"*, bragt den 22. august 2023 i den trykte udgave af Vejle Amts Folkeblad, idet hun mener, at god presseskik er tilsidesat.

[Klager] har klaget over, at Vejle Amts Folkeblad i artiklen har nævnt hendes stilling og arbejdsplads i forbindelse med gengivelsen af en kommentar fremsat på Facebook.

1 Sagsfremstilling

Påklaget artikel

Vejle Amts Folkeblad bragte den 22. august 2023 artiklen *"Trafikforslag får tæsk på Facebook"* i den trykte avis på side seks. Af artiklen fremgår:

"De grønne visioner, der skal frede [Bynavn] midtby for gennemkørende trafik, har fået mange reaktioner - så der venter sandsynligvis en hed periode, når oplægget sendes i høring."

Der er i artiklen indsat et billede af en afspærret gade. Af billedteksten fremgår: "[Bynavn] midtby og [Vejnavn 1] har tidligere været lukket i et forsøg."

Af artiklen fremgår:

"[BYNAVN]: Smid den plan i skraldespanden.

Hvis flertallet af de aktive Facebook-brugere fik magt, som de har agt, fik [Bynavn] Kommunes trafikale visioner for kommunen og ikke mindst midtbyen ingen lang levetid.

Søndag fortalte Vejle Amts Folkeblad om det 60 sider lange dokument med den mundrette titel: "Grønt visions-tillæg til mobilitetsplanen".

Her kan man blandt andet læse forslag, der vil lukke [Bynavn] midtby for gennemkørsel.

Bilister, der ikke har ærinde i midtbyen, skal sendes uden om bykernen, der deles ind i fire såkaldte trafik-øer. Færdslen mellem øerne skal foregå på de større veje, der omkranser midtbyen - blandt andet [Vejnavn 2] og [Vejnavn 3].

Men på Facebook stiller flere indlæg spørgsmålstegn ved det grønne i den taktik. For hvad med dem, der har ærinde flere steder i midtbyen:

- Hvis alle vejene bliver lukket, og vi skal køre en kæmpe omvej og holde i kø, er der intet klimavenligt i det, som [Person 1] skriver og bakkes op af [Person 2]:
- Stop nu med at ødelægge [Bynavn] mere, end I har gjort, med lukning af [Vejnavn 4], så folk fra østbyen nu skal ud på en større omvej. Dermed er det ikke klimavenligt, når man skal ud på omveje.

Også ros til ideen

Naturligvis er der også indlæg, der ser positivt på det kommunale initiativ.

Blandt andet konstaterer [Person 3], at man kan parkere i forskellige p-huse og gå via gågaden - noget, [Person 4] også hilser velkomment.

[Klager], som mange vil kende som kommunikations-ansvarlig i teknisk forvaltning, slår også den positive tone an i sit indlæg:

- Er der nogen, der tænker, at en stille og fredelig midtby måske faktisk er meget rarere at handle i og bo i? Hvorfor skal det hele handle om biler og kunsten at parkere lige uden for døren? Hvorfor værdsætter ingen værdien af fred og ro, mindre forurening og frisk luft i lungerne og sunde kilometer i benene?"

Der er i artiklen indsat et billede af forsiden på [Bynavn] Kommunes forslag til en visionsplan. Af billedteksten fremgår: "[Bynavn] Kommune har offentliggjort en visionsplan for en mere grøn tilgang til mobilitet i landets femtestørste kommune og ikke mindst i selve [Bynavn]. Nu er planen til offentlig debat, og på Facebook er debattørerne allerede i sving. Illustration: [Bynavn] Kommune"

Af artiklen fremgår videre:

"Husk de dårligt gående

Indlægget udløser "likes", men også en reaktion fra [Person 5]. Som flere andre peger han på, at begrænsningerne for bilkørsel og kantstensparkerings i midtbyen vil være et problem for handicappede:

- Det er i princippet meget godt at minimere biltrafikken i midtbyen. Men hvad med os, der er afhængige af at kunne køre ind i midtbyen på grund af minimal gangfunktion?

[Person 5] foreslår selv, at man indfører et system, hvor kørsel i de ellers spærrede gader fortsat er tilladt for mennesker med gyldigt handicapskilt.

[Person 6] er bestemt ikke imponeret. Som hun skriver:

- Har I tænkt på os, der kører i hele byen for at passe de gamle. Skal vi til at køre i rundkreds. Det var rigeligt, da I holdt jeres cykelløb, hvor vi skulle bøvl med at komme rundt..."

Der er i artiklen indsat et afsnit fra forordet til [Bynavn] Kommunes forslag til en visionsplan, hvoraf fremgår: ”Her drømmer vi stort og bæredygtigt. Det skal vi, hvis vi skal nå vores klimamål og bevare vores dejlige kommune. For eksempel kan du læse om, hvordan vi ønsker at fredeliggøre vores midtby, hvordan vi vil fremme cyklismen for børn og voksne, og hvordan vi vil tilskynde til meget mere samkørsel på vejene. Borgmester [Borgmesteren] ([Partinavn]) og Teknisk Udvalgsformand [Person 7] ([Partinavn]) i forord til planen”

Der er i artiklen indsat et billede af et kort over kommunen, hvoraf fremgår, hvordan [Bynavn] midtby skal opdeles efter [Bynavn] Kommunes forslag til en visionsplan. Af billedteksten fremgår: ”Kommunens kort viser, hvordan midtbyen skal deles op i fire separate trafik-øer. Lidt ufrillig komik er der i stavfejl, der sætter fokus på trafik-øer - noget mange forudser kan blive resultatet af visionen om trafik-øer. Kort: [Bynavn] Kommune”

Af artiklen fremgår:

”Forslag om shuttlebus

Undervejs i Facebook-debatten er der forslag til nytænkning - blandt andet fra [Person 8]. Han kalder tanken om en bilfri by optimal. Men det skal forblive en vision, indtil man ikke længere risikerer at afmontere [Bynavn] som en af de bedste handelsbyer:

- Man skal ikke undervurdere ordet convenience. Butikkers tilgængelighed og kunders magelighed styrer geografi og infrastruktur for fysiske forretninger. Ellers bliver de til netbutikker med få showrooms. Man kunne for eksempel etablere gratis shuttlebus mellem byens fire parkeringshuse og sygehuse, sundhedshuset, strøget og trafikcentret.

Frygten for handelslivet, der blandt andet fyldte meget i byrådsdebatten, gennemsyrrer også Facebooksporet på Vejle Amts Folkeblads artikel:

- Grunden til, at folk handler på nettet, er, hvor nemt det er. Hvis det bliver for besværligt at komme ind i [Bynavn] midtby, stopper kunderne med at komme. Så handler de bare på nettet, skriver [Person 9].

Kritiserer bekvemmelighed

I kommentarsporet er der også debattører, der går i rette med bekvemmeligheden, blandt andet [Person 10], der flittigt argumenterer for, at vi hopper på cyklen eller går i stedet for altid at køre bil.

I en debat med [Person 11] konstaterer sidstnævnte, at han gerne vil kunne køre helt op til butikken. Det udløser følgende kommentar fra [Person 10]:

- De venner og familie, jeg har, har ikke noget imod at gå fra deres bopæl eller tage cykel for at komme ned i byen. Problemet er i dag, at kan folk ikke køre helt op til butikken, så sidder de derhjemme og køber ind på internettet, og så tuder de, når der sker noget, de ikke synes om...

I svaret fra [Person 11] konstaterer han, at det er hele trafikken i [Bynavn] by, der er skidt. Hvis man kommer udefra, er det skidt:

- Sådan ser jeg på det udefra. Ingen gider bruge unødige 20 minutter i bil. Så handler man da andetsteds i butikker, eller hvis man skal ud at spise. Det er jo fakta.

Vent til efter valget

Nu kan debatten så fortsætte, når visionsoplægget sendes i høring. Det kan blandt andet ske på nettet i [Hjemmeside].

Efter den otte uger lange høringsperiode skal debatten så tilbage i byrådet. Men som [Person 12] skriver i kommentarsporet på Facebook med henvisning til, at der venter et kommunalvalg i november 2025:

- Endelig beslutning bør nok udskydes til EFTER næste kommunalvalg, så borgerne i [Bynavn] kan give deres mening til kende..."

[Klager]s klage er modtaget i Pressenævnet den 29. august 2023.

2 Parternes synspunkter

2.1 [Klager]s synspunkter

[Klager] har anført, at hun ønsker at klage over Vejle Amts Folkeblads anvendelse af hendes jobtitel i artiklen.

[Klager] har oplyst, at hun er offentligt ansat som kommunikationsansvarlig i [Bynavn] Kommune Teknik & Miljø, og at det i den forbindelse er vigtigt at understrege, at hun hverken er kommunikationschef eller -direktør for hele [Bynavn] Kommune, men kun for en forvaltning. Af samme årsag er hun ikke en offentligt kendt person, og de fleste mennesker vil ikke ane, hvem hun er alene på baggrund af hendes navn eller ansigt. [Klager] har anført, at hun som privatperson har sin egen Facebook-profil, hvor hun bruger sit fulde navn, [Klager]. Som embedsmand bruger hun kun [Klager].

Vejle Amts Folkeblad bragte den 20. august 2023 en artikel om et grønt visionstillæg til mobilitetsplanen i [Bynavn] Kommune og lagde herefter et opslag på Facebook om artiklen, som læserne kun kunne tilgå, hvis de er abonnenter. Teksten i opslaget var dog strammet en del, hvilket affødte en masse negative kommentarer. [Klager] har anført, at hun – i sin egenskab af privat borger, født og opvokset i [Bynavn] og efter nogle år væk igen bosiddende i byen – også har en holdning til visionstillægget og fremtidens trafik. [Klager] har bemærket, at hendes mening, som i øvrigt var meget positivt formuleret og ikke som svar på en specifik kommentar, skrev hun i kommentarfeltet på avisens Facebook-opslag. Avisen skrev herefter en artikel om, hvordan folk havde reageret på avisens eget opslag om sin egen artikel - og valgte at fremhæve [Klager]s kommentar og med hendes navn. Desværre valgte avisen også at tilføje i den trykte artikel "[Klager], som mange vil kende som kommunikationsansvarlig i teknisk forvaltning..."

[Klager] har anført, at Vejle Amts Folkeblad for det første skriver hendes navn forkert i og med, at hun som privatperson faktisk hedder [Klager] på Facebook. For det andet sammenblander Vejle Amts Folkeblad hendes private person med hendes offentlige – noget, som [Klager] har bemærket, at hun selv er meget omhyggelig med at adskille, da hun som hhv. repræsentant for en offentlig virksomhed og som privatperson har to forskellige grader af ytringsfrihed.

Hvis man som læser ikke begår sig på de sociale medier, vil man med udgangspunkt i avisens artikel nemt kunne få den opfattelse, at [Klager] har udtalt sig som repræsentant for [Bynavn] Kommune Teknik & Miljø, hvilket [Klager] har bemærket, at hun ikke må uden aftale med sin ledelse. I [Klager]s optik har avisen med ovenstående "afsløring" af hendes titel overskredet følgende beføjelse i de vejledende regler for god presseskik: "Den frie kommentar er en del af ytringsfrihedens udøvelse. Under varetagelse af disse opgaver bør medierne anerkende hensynet til den enkelte borgers krav på respekt for den personlige integritet og privatlivets fred og til behovet for beskyttelse mod ubeføjet krænkelse."

[Klager] har anført, at hun har været i dialog med den pågældende journalist, redaktionschefen og chefredaktøren på Vejle Amts Folkeblad, og de har nægtet at efterkomme hendes ønske om en præcisering i avisen, så det tydeligt fremgår, at hun udtalte sig som privatperson. At den påklagede artikel rent faktisk havde konsekvenser viste sig samme eftermiddag, som avisen udkom. [Klager] har oplyst, at hendes stabschef kort efter artiklen modtog en anmodning om aktindsigt i samtlige pressemeddelelser udsendt af Teknik & Miljø fra en af byrådets politikere (der er imod det grønne visionstillæg), fordi han var "nysgerrig på tonen i pressemeddelelserne". [Klager] har bemærket, at der naturligvis ikke var noget at komme efter, da hun udmærket ved, hvordan hun skal gebærde sig som offentligt ansat. I øvrigt har [Klager] bemærket, at hun også har sin ledelses fulde opbakning til, at hun gerne må udtale sig som privatperson, og at holdningen hos hendes ledelse ligeledes er, at avisen har overtrådt en grænse.

[Klager] har anført, at hun desuden har været i kontakt med lektor [Person 13] fra [Journalistuddannelse], og at han mener, at selv om avisen juridisk set er i sin ret til at bringe hendes navn og titel, så er det rent moralsk og etisk kritisabelt. Ifølge [Person 13] ville det svare til, at avisen afslørede identiteten på en kilde, som man havde lovet anonymitet.

[Klager] har med henvisning til Vejle Amts Folkeblads indlæg for Pressenævnet anført, at hun absolut ikke mener, at hendes offentlige position har noget som helst med hendes private person at gøre. Avisens argumentation kan til nød forsvares, hvis [Klager] havde været direktør, måske endda fagmedarbejder inden for det pågældende felt i Teknik & Miljø eller politiker i [Bynavn] Kommune og dermed direkte involveret i de beslutninger og forslag, der lægges ud til offentligheden, hvilket [Klager] har bemærket, at hun ikke er.

[Klager] har bemærket, at hun er kommunikationsarbejder, hvis opgave det er loyalt at referere, hvad embedsværket og det politiske system beslutter, og heri består den store forskel i hendes optik. Det ville svare til, at når avisen loyalt citerer en politiker eller borger for et synspunkt, skal det også kædes sammen med journalistens og avisens egen mening.

I den forbindelse har [Klager] anført, at det hverken gør fra eller til, hvad hun som privatperson mener i forhold til de beslutninger, der bliver truffet, eftersom det ikke er hendes faglighed, der bruges til at foreslå og formulere dagsordener, som hun intet har med at gøre.

I relation til det af Vejle Amts Folkeblad anførte om brugen af hendes titel, har [Klager] anført, at man kan spørge, om Vejle Amts Folkeblad har tænkt sig at føre deres vurdering helt ud i forhold til alle, der kommenterer i deres Facebook-tråd. [Klager] har bemærket, om ingeniøren i så fald også skal nævnes med sit offentlige erhverv, når han kommenterer på et vejanlæg, fordi han bringer sin faglighed i spil, eller om den politisk aktive, men ikke offentligt valgte, også skal nævnes med sin politiske observans, når han erklærer sig uenig med en politisk beslutning, fordi den strider mod hans partis holdning?

Dette åbner op for en kæmpe diskussion, og det er i [Klager]s optik en helt principiel diskussion om den frie ytringsfrihed. [Klager] har i den forbindelse anført, om man kan stole på, at vi i et demokratisk samfund har ret til at ytre os privat, og inden for lovens rammer, om hvad som helst, uden at det skal blandes sammen med offentlige hverv og risikere eventuelle konsekvenser deraf.

Afslutningsvist har [Klager] – i forhold til Vejle Amts Folkeblads bemærkninger om, at hendes Facebook-profil skulle have ændret status – anført, at hun gerne vil se dokumentation fra Vejle Amts Folkeblads side, idet det er flere år siden, at hun ændrede oplysningerne om sig selv på hendes Facebook-profil til privat, som kun hendes ”venner” på Facebook kan se. Det eneste, offentligheden kan se på [Klager]s profil, er hendes navn, bopæl, og hvornår hun blev medlem af Facebook. [Klager] har anført, at det dog er korrekt, at hun undervejs i kommunikationen med Vejle Amts Folkeblad om nærværende sag var inde og tjekke, om hendes profil nu også var sat til privat, hvilket den var.

2.2 Vejle Amts Folkeblads synspunkter

Vejle Amts Folkeblad har indledningsvist anført, at mediet mener, at det snarere ville være i strid med bemærkningerne i de grundlæggende synspunkter i de vejledende regler for god presseskik om ”hindring af berettiget offentliggørelse af informationer af væsentlig betydning for offentligheden”, hvis ikke Vejle Amts Folkeblad havde oplyst, at [Klager] er kommunikationsansvarlig i [Bynavn] Kommunes tekniske forvaltning, når hun på et offentlig opslag på Facebook kommenterer og går ind i debatten om et kommunalt udspil til trafikplan for [Bynavn]. I kraft af sin position indtager [Klager]s en særlig position i trafikdebatten, som læserne skal kende for at kunne sætte hendes holdninger i perspektiv.

For Vejle Amts Folkeblad vender problemstillingen derfor modsat den aktuelle klage. Det er således helt nødvendigt for mediets troværdighed og offentlighedens kendskab til indlæggets baggrund at oplyse [Klager]s rolle i [Bynavn] Kommune, så læserne kan forholde sig til indholdet af hendes kommentar i sammenhæng med mediets artikel om emnet.

Fordi der ikke er noget at dementere, har Vejle Amts Folkeblad også afvist at bringe et dementi, hvilket var klagers oprindelige ønske. Vejle Amts Folkeblad har ligeledes afvist at præcisere, fordi der intet er at præcisere. Vejle Amts Folkeblad har til gengæld tilbudt [Klager] – som alle andre – at skrive et debatindlæg, hvor hun helt frit vil kunne fremsætte sine anklager mod Vejle Amts Folkeblad, men det har hun afvist.

At [Klager]s Facebook-profil er privat, spiller i Vejle Amts Folkeblads optik ingen rolle, da hun bruger den til at udtrykke sig på et offentligt medies Facebook-opslag. Vejle Amts

Folkeblad har anført, at [Klager] – efter hun begyndte at klage til Vejle Amts Folkeblad – har ændret sin Facebook-profil i hvert fald to gange. Dette kan dokumenteres af artiklens forfatter, [Journalisten], samt chefredaktør [Chefredaktøren], som flere gange i forløbet har tjekket hendes profil. Da [Klager] kommenterede opslaget på Facebook, havde hun som sin jobbeskrivelse stående på sin Facebook-profil, at hun er kommunikationsmedarbejder hos [Bynavn] Kommune. Dette blev fjernet i forløbet, mens hun klagede til avisen. Efterfølgende har hun tilsyneladende også gjort sin Facebook-profil privat, hvilket den bestemt ikke var, da hun kommenterede Vejle Amts Folkeblads Facebook-opslag, og mediet citerede herfra.

Vejle Amts Folkeblad har bemærket, at udsagnet fra lektor [Person 13] fra [Journalistuddannelse] er aldeles uden logisk sammenhæng og fjernt fra den redaktionelle virksomhed, når han mener, at det forhold, at Vejle Amts Folkeblad bringer [Klager]s navn og titel, ville svare til, at avisen afslører identiteten på kilde, man har lovet anonymitet.

Om [Klager]s bemærkninger til Vejle Amts Folkeblads indlæg for Pressenævnet, har mediet bemærket, at disse ikke bidrager med substantielt nyt til klagen. Kernen i sagen er, at det ikke spiller den fjerneste rolle, om [Klager]s Facebook-profil er offentlig eller privat, når hun i fuld offentlighed har ytret sig i kommentarsporet til en artikel på Vejle Amts Folkeblads Facebook-side. At påberåbe sig en privatsfære, når man af egen vilje deltager aktivt i debatten på kommentarsporet på et medies Facebook-opslag, hvor selve meningen med debatten jo er at skabe offentlig samtale, nærmer sig ifølge Vejle Amts Folkeblad det absurde.

Vejle Amts Folkeblad har anført, at det naturligvis af hensyn til offentlighedens mulighed for at sætte [Klager]s holdning ind i den rette sammenhæng er journalistisk relevant at nævne hendes stilling som kommunikationsansvarlig i teknisk forvaltning i [Bynavn] Kommune, når Vejle Amts Folkeblad i avisen vælger at publicere en artikel med udpluk fra debatten på avisens Facebook-side. Akkurat som mediet ville have gjort, hvis [Klager] på et borgermøde havde rejst sig op og givet sit bidrag til debatten.

I relation til det af [Klager] anførte om de mulige konsekvenser af Vejle Amts Folkeblads argumentation i forhold til den demokratiske samtale, har mediet bemærket, at [Klager] ikke har ytret sig privat, men i fuld offentlighed.

Diskussionen om offentligt ansattes ytringsfrihed er altid vigtig, men har i denne sag absolut ingen relevans i forhold til de vejledende regler for god presseskik. Vejle Amts Folkeblad har bemærket, at hvis [Klager] føler sin ytringsfrihed uretmæssigt begrænset, konstaterer mediet stiltfærdigt, at de ikke har gjort sig skyldige heri, tværtimod.

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget:
Jørgen Steen Sørensen, Hans Peter Blicher, Astrid Søndberg, Peter Munk Povlsen.

God presseskik

[Klager] har klaget over, at Vejle Amts Folkeblad i omtalen af hendes kommentar til en Facebook-debat om et trafikforslag har nævnt hendes stilling som kommunikationsansvarlig i teknisk forvaltning i [Bynavn] Kommune.

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at det er mediernes opgave at bringe korrekt og hurtig information. Så langt det er muligt, bør det kontrolleres, om de oplysninger, der gives eller gengives, er korrekte. Det følger videre, at meddelelser, der kan krænke privatlivets fred, skal undgås, medmindre klar almen interesse kræver offentlig omtale, jf. punkt A.1 og B.1.

Redaktøren er i overensstemmelse med det almindelige princip om redaktørens ret til at redigere mediet som udgangspunkt berettiget til at beslutte, hvad man vil bringe i mediet. Det vil sige, at det ligger inden for grænserne af redaktørens redigeringsret at afvise at omtale forhold, der for en af parterne forekommer centrale, ligesom det er op til redaktøren at vælge og fravælge materiale og kilder, så længe de indholdsmæssige krav til den bragte information iagttages.

Pressenævnet har lagt til grund, at den kommentar, som [Klager] i artiklen er citeret for, er fremsat som kommentar til et offentligt opslag på Vejle Amts Folkeblads Facebook-side. Det er ubestridt, at det opslag, som [Klager] har kommenteret på, var offentligt, og at hendes kommentar er korrekt gengivet i artiklen.

Nævnet kan ikke på baggrund af sagens oplysninger tage stilling til, hvorvidt [Klager]s Facebook-profil på tidspunktet for hendes kommentar til opslaget på Vejle Amts Folkeblads Facebook-side var offentlig eller privat.

Vejle Amts Folkeblad har anført, at avisen fandt det relevant for sammenhængen at oplyse læseren om [Klager]s stilling. [Klager] har heroverfor oplyst, at hun har kommenteret opslaget på Vejle Amts Folkeblads Facebook-side på egne vegne og som privatperson, og at tilføjelsen af hendes stilling derfor er problematisk, idet hendes arbejdsmæssige position sammenblandes med hendes private ytringer.

Pressenævnet finder, at Vejle Amts Folkeblad ikke har tilsidesat god presseskik ved at tilføje klagers stilling i forbindelse med gengivelsen af hendes kommentar til mediets offentlige opslag på Facebook. Nævnet har i den forbindelse navnlig lagt vægt på, at den kommentar, som [Klager] er citeret for i artiklen, er afgivet som kommentar til et offentligt opslag på et medies Facebook-side, samt at hun har kommenteret forhold, som må anses for at have en vis sammenhæng med hendes stilling som kommunikationsansvarlig i Teknik & Miljø i [Bynavn] Kommune. Nævnet har endvidere lagt vægt på, at den måde, hvorpå oplysningen om klagers stilling er tilføjet artiklen, sammenholdt med form og indhold i hendes kommentar, ikke efterlader læseren med et indtryk af, at [Klager] har kommenteret på mediets Facebook-opslag i kraft af sin stilling i [Bynavn] Kommune, dvs. på kommunens vegne.

På denne baggrund finder nævnet ikke grundlag for at udtale kritik af Vejle Amts Folkeblad.